

รายงานสรุป

การเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
เพื่อเสริมสร้างเครือข่ายคุณธรรม
และยกระดับการขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมต้นแบบ
ด้านการขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมต้นแบบ ครั้งที่ 3

วันอังคารที่ 17 กุมภาพันธ์ 2569

ณ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ภายใต้กระทรวงสาธารณสุข
อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี

สำนักกรรมการ 2

คำนำ

รายงานฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อสรุปผลการเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างเครือข่ายคุณธรรมและยกระดับการขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมต้นแบบ ด้านการขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมต้นแบบ ครั้งที่ 3 เมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2569 ณ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ภายใต้กระทรวงสาธารณสุข อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี โดยมีผู้แทนสำนักกรรมการ 2 กลุ่มงาน คณะกรรมการการทหารและความมั่นคงของรัฐ วุฒิสภา เข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว การเข้าร่วมโครงการครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางและแลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับการพัฒนาองค์กรคุณธรรมต้นแบบ การบูรณาการหลักธรรมาภิบาลเข้าสู่กระบวนการปฏิบัติงาน ตลอดจนการเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต ความโปร่งใส และความรับผิดชอบต่อสาธารณะ

ทั้งนี้ หน่วยงานเจ้าภาพได้ถ่ายทอดแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practices) ในการพัฒนาระบบกำกับดูแลภายใน การบริหารความเสี่ยงด้านการทุจริต การเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ และการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับมาตรฐานการบริหารจัดการภาครัฐ

รายงานฉบับนี้จึงมุ่งนำเสนอสาระสำคัญจากการบรรยาย การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และข้อสังเคราะห์เชิงวิเคราะห์ เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างการพัฒนาจิตสำนึกด้านคุณธรรมของบุคลากรกับการออกแบบระบบบริหารจัดการที่โปร่งใส ตรวจสอบได้และมีประสิทธิภาพ อันเป็นรากฐานของการสร้างความเชื่อมั่นต่อสาธารณชน สำนักกรรมการ 2 หวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการประยุกต์ใช้แนวทางการขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมต้นแบบภายในหน่วยงาน ตลอดจนสนับสนุนบทบาทของฝ่ายนิติบัญญัติในการกำกับ ติดตาม และส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลอย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืนต่อไป

คณะทำงานองค์กร Strong จิตพอเพียง

ส่งเสริมและความโปร่งใส

สำนักกรรมการ 2

กุมภาพันธ์ 2569

สารบัญ

เรื่อง

- เดินทางเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อเสริมสร้าง
เครือข่ายคุณธรรมและยกระดับการขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรม
ต้นแบบด้านการขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมต้นแบบ ครั้งที่ 3
วันอังคารที่ 17 กุมภาพันธ์ 2569 เวลา 09.00 - 12.00 นาฬิกา
ณ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ภายใต้กระทรวงสาธารณสุข

- บทสรุปและข้อเสนอแนะ

หน้า

1 - 3

4

รายงานสรุปผลการเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างเครือข่ายคุณธรรมและยกระดับ
การขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมต้นแบบ ด้านการขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมต้นแบบ ครั้งที่ 3
วันอังคารที่ 17 กุมภาพันธ์ 2569
ณ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ภายใต้กระทรวงสาธารณสุข อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี

วันอังคารที่ 17 กุมภาพันธ์ 2569 เวลา 09.00 - 12.00 นาฬิกา ณ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ภายใต้กระทรวงสาธารณสุข ผู้แทนสำนักกรรมการธิการ 2 กลุ่มงานคณะกรรมการอาหารและยาของกรมคุ้มครองผู้บริโภค นางสาวจิระนันท์ สังขพร เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน นางสาวภัทรารีย์ บุญโย นักวิชาการสนับสนุนงานนิติบัญญัติ นางสาวพัฒนภัศ บัญศรีดิรัตน์ พนักงานสนับสนุนการประชุม เข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างเครือข่ายคุณธรรมและยกระดับการขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมต้นแบบ ด้านการขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมต้นแบบ ครั้งที่ 3 โดยมี นายพิเชฐ บัญญัติ รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าวให้การต้อนรับคณะดูงาน

จากนั้น ผู้แทนสำนักกรรมการธิการ 2 กลุ่มงานคณะกรรมการธิการการทหารและความมั่นคงของรัฐ วุฒิสภา ได้เข้าร่วมรับฟังการบรรยายพิเศษเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาองค์กรคุณธรรมต้นแบบ การบูรณาการ หลักธรรมาภิบาลเข้ากับกระบวนการปฏิบัติงานประจำ ตลอดจนการเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ยึด มั่นในความถูกต้อง โปร่งใส และตรวจสอบได้ นอกจากนี้ ยังมีเวทีเสวนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เกี่ยวกับการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน การเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ (Open Data) และการประเมิน คุณธรรมและความโปร่งใส (ITA) ซึ่งถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการยกระดับมาตรฐานการบริหารราชการ แผ่นดิน การเข้าร่วมกิจกรรมครั้งนี้ นับเป็นโอกาสสำคัญที่สำนักกรรมการธิการ 2 ได้ศึกษาแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practices) ของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ซึ่งได้บูรณาการหลัก STRONG เข้ากับภารกิจ ด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ต้องอาศัยความถูกต้องแม่นยำและความเป็นกลางทางวิชาการสูง โดยเน้น การสร้าง **“จิตพอเพียง”** ให้เป็นภูมิคุ้มกันต่อความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน การจัดซื้อจัดจ้าง และการดำเนินโครงการวิจัยต่าง ๆ

ทั้งนี้ ผู้แทนสำนักกรรมการธิการ 2 ได้ร่วมแสดงเจตนารมณ์ในการสนับสนุนการขับเคลื่อน หน่วยงานภาครัฐให้ยึดมั่นในหลักคุณธรรมและความโปร่งใส พร้อมทั้งเน้นย้ำถึงบทบาทของฝ่าย นิติบัญญัติในการกำกับติดตาม ตรวจสอบ และสนับสนุนการบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปตามหลัก ธรรมาภิบาล โดยมุ่งหวังให้เกิดความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในทุกระดับเพื่อสร้างวัฒนธรรมสุจริต อย่างยั่งยืน การแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ในครั้งนี้สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการบูรณาการระหว่าง **“การปลูกฝังจิตสำนึก”** กับ **“การพัฒนากระบวนการจัดการ”** ซึ่งเป็นหัวใจของโครงการ STRONG และองค์กรคุณธรรมต้นแบบ อันจะนำไปสู่การลดความเสี่ยงการทุจริตในเชิงโครงสร้าง และเสริมสร้าง ความเชื่อมั่นของประชาชนต่อระบบราชการและกระบวนการกำกับดูแลของรัฐ

สำนักกรรมการธิการ 2 จะนำแนวทางและประสบการณ์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้ไป ประยุกต์ใช้ในการสนับสนุนภารกิจของคณะกรรมการธิการ ตลอดจนส่งเสริมความร่วมมือกับหน่วยงาน ภาครัฐในการขับเคลื่อนนโยบายด้านคุณธรรมและความโปร่งใส เพื่อร่วมกันสร้างสังคมไทยที่ยึดมั่น ในความสุจริตและธรรมาภิบาลอย่างมั่นคงและยั่งยืนต่อไป

จากการเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างเครือข่ายคุณธรรมและยกระดับการขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมต้นแบบ ด้านการขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมต้นแบบ ครั้งที่ 3 นั้น การขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมต้นแบบของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์มีลักษณะเป็นกระบวนการเชิงบูรณาการที่เชื่อมโยง “การพัฒนาคน” เข้ากับ “การพัฒนาระบบ” อย่างสอดคล้องประสานกัน โดยมีได้มุ่งเน้นเพียงการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์หรือการประเมินผลเท่านั้น หากแต่ให้ความสำคัญกับการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ยึดมั่นในความถูกต้อง โปร่งใส และตรวจสอบได้เป็นรากฐาน

ดังนั้น จากการเข้าร่วมโครงการสามารถอธิบายผ่านกรอบแนวคิดเชิงอุปมา “**นิ้วมือทั้ง 5 คือความสมบูรณ์ของคนดี**” ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า ความเป็นคนดีหรือองค์กรที่ดีมิได้เกิดจากคุณลักษณะด้านใดด้านหนึ่ง หากแต่ต้องประกอบด้วยคุณธรรมหลายประการที่เกื้อหนุนกันอย่างสมดุล ทั้งความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบ ความกล้าหาญทางจริยธรรม ความโปร่งใส และจิตสาธารณะ เมื่อคุณลักษณะเหล่านี้หล่อหลอมอยู่ในบุคลากรทุกระดับ และได้รับการสนับสนุนด้วยกลไกบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ย่อมนำไปสู่ความเข้มแข็งขององค์กรโดยรวม

ในบริบทของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ซึ่งมีภารกิจเกี่ยวข้องกับข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ การวิเคราะห์ผลทางห้องปฏิบัติการ และงานวิจัยที่ต้องอาศัยความแม่นยำและความเป็นกลางสูง การยึดมั่นในคุณธรรมจึงมิใช่เพียงหลักการเชิงนามธรรม แต่เป็นเงื่อนไขสำคัญของความน่าเชื่อถือ และความไว้วางใจจากสาธารณชน การเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ การป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน และการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส (ITA) จึงทำหน้าที่เป็นทั้งเครื่องมือเชิงระบบและกลไกสร้างความเชื่อมั่นในระดับสังคม

การเข้าร่วมโครงการครั้งนี้สะท้อนว่า การสร้างองค์กรคุณธรรมต้นแบบจำเป็นต้องดำเนินการควบคู่กันทั้งในมิติของ “**จิตสำนึกภายใน**” และ “**โครงสร้างภายนอก**” กล่าวคือ บุคลากรต้องได้รับการปลูกฝังคุณธรรมอย่างต่อเนื่อง ขณะเดียวกันองค์กรต้องออกแบบระบบงานที่เอื้อต่อความโปร่งใส การตรวจสอบได้ และการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย เมื่อทั้งสองมิติเกื้อหนุนกันอย่างสมดุล จึงจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตในเชิงโครงสร้าง และเสริมสร้างความเชื่อมั่นต่อระบบราชการได้อย่างยั่งยืน ดังนั้น การเข้าร่วมโครงการในครั้งนี้มิได้เป็นเพียงการศึกษาดูงาน หากแต่เป็นการเรียนรู้เชิงแนวคิดและเชิงระบบ สำนักกรรมการ 2 ได้มีการมอบนโยบายตามลำดับพร้อมผู้อำนวยการสำนัก และผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานทุกกลุ่มได้นำหลักความน่าเชื่อถืออันจะนำมาซึ่งความไว้วางใจจากสมาชิกวุฒิสภา กรรมการ และบุคคลในวงงานวุฒิสภา ที่เป็นผู้รับบริการจากสำนักกรรมการที่นำมาประยุกต์ใช้ในการสนับสนุนบทบาทของฝ่ายนิติบัญญัติในการกำกับ ติดตาม และส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐดำเนินงานบนพื้นฐานของคุณธรรมและธรรมาภิบาล อันจะนำไปสู่การพัฒนากระบวนการไทยที่มีความโปร่งใส เข้มแข็ง และได้รับความไว้วางใจจากประชาชนอย่างมั่นคงต่อไป

บทสรุปการนำมาปรับใช้ในสำนักกรรมการ 2 และกลุ่มงาน

องค์ความรู้ที่ได้	การปรับใช้
<p>1) การเข้าร่วมโครงการสะท้อนให้เห็นว่า การพัฒนาองค์กรคุณธรรมต้นแบบ ของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ดำเนินการ อย่างเป็นระบบ โดยบูรณาการการปลูกฝังจิตสำนึก ด้านคุณธรรมควบคู่กับการพัฒนาเทคโนโลยี การจัดการที่โปร่งใสและตรวจสอบได้</p>	<p>1) นำกรอบแนวคิดการพัฒนา “คนควบคู่ ระบบ” ประยุกต์ใช้ในการสนับสนุนภารกิจของ คณะกรรมการ โดยจัดทำแผนขับเคลื่อน คุณธรรมและความโปร่งใสภายในหน่วยงาน อย่างเป็นรูปธรรม</p>
<p>2) แนวคิด “นิ้วมือทั้ง 5 คือความสมบูรณ์ ของคนดี” สะท้อนว่าคุณธรรมต้องประกอบด้วย หลายมิติที่ทำงานประสานกัน ได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความกล้าหาญ ทางจริยธรรม ความโปร่งใส และจิตสาธารณะ</p>	<p>2) ส่งเสริมบุคลากรให้มีคุณลักษณะทาง จริยธรรมอย่างรอบด้าน ผ่านการอบรม เชิงปฏิบัติการ การสื่อสารภายใน และการสร้าง วัฒนธรรมองค์กรที่ยึดมั่นในความสุจริต</p>
<p>3) การเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ (Open Data) และการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส (ITA) เป็นเครื่องมือสำคัญในการลดความเสี่ยง การทุจริตเชิงโครงสร้าง</p>	<p>3) บุคลากรต้องสนับสนุนข้อมูลที่เปิดเผย ตรวจสอบได้ และใช้ผลการประเมินเป็นข้อมูล ย้อนกลับ (Feedback) เพื่อปรับปรุงการ บริหารงานอย่างต่อเนื่องตามกฎหมายกำหนด เป็นอย่างน้อย</p>
<p>4) ภารกิจด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์ต้องอาศัย ความแม่นยำและความเป็นกลางทางวิชาการสูง ทำให้คุณธรรมเป็นเงื่อนไขสำคัญ ของความน่าเชื่อถือองค์กร</p>	<p>4) บุคลากรต้องผลักดันให้หน่วยงานภาครัฐ ตระหนักถึงความเชื่อมโยงระหว่างจริยธรรม กับคุณภาพงานเชิงวิชาการ โดยบรรจุมาตรการ ป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนในทุกกระบวนการ</p>
<p>5) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างหน่วยงาน ช่วยสร้างเครือข่ายคุณธรรมและเสริมความร่วมมือ เชิงนโยบาย</p>	<p>5) มีการจัดเวทีแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ระหว่าง ฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารอย่างสม่ำเสมอ เพื่อขยายผลแนวปฏิบัติที่ดีสู่ระดับนโยบาย และระดับประเทศ</p>

สำนักกรรมการ 2